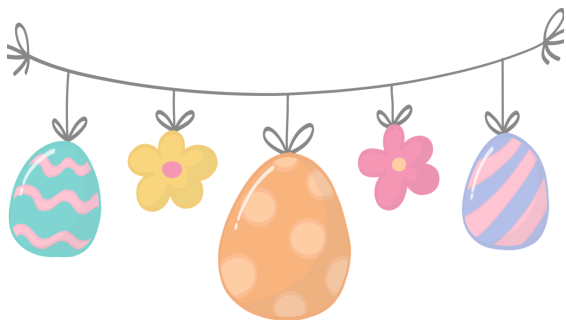

Inhoud

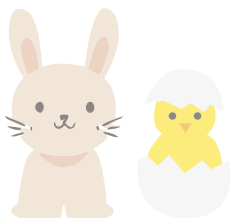
Voorwoord	2	Jaarverslag	12
		<i>Het bestuur</i>	
Agenda	3		
Dekkingen en geboortes	5	Vraag het aan Marijke	17
		Marijke Saarloos en redactie	
Outcrossnieuws	5		
Stamboom van ...	6	Giardia	21
<i>Tjerk Zwaagstra</i>		<i>Claudia</i>	
20 jaar AVLS	8	Column	24
		<i>Gwendelyn Luijk</i>	

Clubdag 2026

De afgelopen jaren hebben wij op onze clubdagen altijd een keuring/show georganiseerd en dit jaar slaan we een andere koers in.

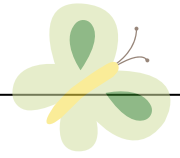
Niet alleen hebben we verschillende kramen met hondenspulletjes en leuke AVLS merchandise, we organiseren ook diverse workshops bijvoorbeeld paracord (halsband of lijn) en snuffelmat maken. En last but not least; we zijn heel blij en trots dat schrijver, boswachter en televisiepersoonlijkheid Arjan Postma speciaal een presentatie voor de AVLS komt geven.

Meer info volgt maar zet alvast zondag 20 september in je agenda!

Arjan Postma

Beste allemaal,

Na een bij vlagen heel koude en besneeuwde winter – ik denk voor de meeste Saarloosjes dus een top winter – alweer het eerste lentenummer van deze nieuwsbrief in 2026.

Nadat we vorig jaar een feestjaar hadden vanwege de 50-jarige erkenning van ons ras, hebben we dat dit jaar omdat de AVLS 20 jaar bestaat.

Twintig jaar! Dat is een generatie. Het oprichtingsjaar 2006 was het jaar waarin 'the Godfather of Soul' James Brown overleed maar ook Saddam Hussein. Het jaar van de Zidane-kopstoot en het jaar waarin de Oostenrijkse Natascha Kampusch na 10 jaar ontvoering weet te ontsnappen.

De AVLS bestaat ook nu nog uit leden van dat eerste uur maar we hebben de afgelopen jaren natuurlijk ook veel nieuwe leden gekregen. Mede voor hen in deze nieuwsbrief een tijdlijn met de grote clubmomenten van de afgelopen twee decennia.

Verder een artikel over giardia, een vervelende parasiet waar Q (de hond van Claudia) helaas ervaring mee heeft, de stamboom van pupje Quita die in de roedel bij Tjerk kwam wonen, de column van Gwenn, een boekbespreking, etc. etc.

Mocht je zelf een stukje of een foto willen aanleveren; heel graag. Wij schrijven deze nieuwsbrief voor jullie en vinden het altijd leuk om daarin ruimte te geven aan andere leden.

Voor nu nog twee belangrijke data: onze Algemene Ledenvergadering vindt op zondag 12 april (online) plaats en op zondag 20 september houden we, in een nieuwe opzet, onze jaarlijkse clubdag waarop alle leden en ook geïnteresseerden in het ras van harte welkom zijn! Meer info daarover volgt vanzelf.

Veel leesplezier!

Ineke Pompen

Ineke met Bryne

Voorzitter:

Ineke Pompen

Secretaris:

Gea Pegel

Penningmeester:

Jan Dirkzwager

Bestuursleden:

Agatha Hielkema en
Maria Schipper

Redactie:

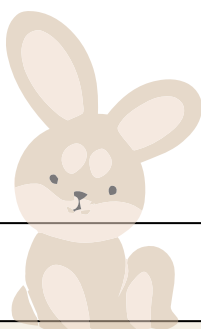
Ineke Pompen, Claudia Oomen,
Saskia Cox-Steenbergh, Angela
Groeneveld

Column: Gwendelyn Luijk

Foto's Archief: Ineke Pompen,
Gea Pegel, Angela Groeneveld,
Gwendelyn Luijk, Johan
Berends, Sabrina Versteeg,
Martine Schaap, Tjerk
Zwaagstra, Esther Godijn

Sommige animaties zijn met behulp van AI gegenereerd.

Vormgeving: Angela
Groeneveld

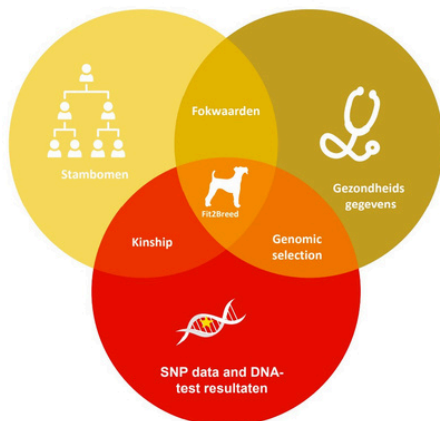
De Agenda

Uiteraard startten we dit jubileumjaar met de traditionele nieuwjaarswandeling in januari. Met een flinke club honden en mensen wandelden we in het mooie natuurgebied van Lage Vuursche en kon er na afloop nog een drankje gedaan worden in het Theehuis bij de parkeerplaats.

Leuk om iedereen weer te zien en ook veel belangstellenden, waaronder een aspirant keurmeester, meer van ons ras te laten zien.

Fit2Breed: gebruik van alle beschikbare data

Experimenteel
Genetica
Diergeneeskunde

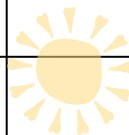
Fit2Breed

Maar soms lopen zaken ook minder soepel:

De zogenaamde 'ronde tafel bijeenkomst' over Fit2Breed en Fairdog (die voortaan verrassend door het leven gaan als Fair2Breed) waar Gea en Maria namens het bestuur en Marianne namens de selectiecommissie aan deel namen, leverde niets op.

Nog even ter herinnering; Fairdog is een samenwerking van verschillende partijen met als doel het aanbod van gezonde honden te vergroten (en sommigen herinneren zich misschien ook het project Fairfok nog waar de Raad van Beheer in 2014 mee gestart is maar waar zij in 2021 uit gestapt zijn). De normenmatrix (een set basisvoorwaarden waar alle fokkers van een ras, ongeacht of zij wel of niet bij een rasvereniging zijn aangesloten, zich aan moeten houden) was hier bijvoorbeeld een onderdeel van. Ook die normenmatrix is nog steeds niet ingevoerd.

Fit2Breed is een tool die mede door de Universiteit van Utrecht ontwikkeld is en gebruik maakt van verschillende bronnen (stambomen, resultaten DNA testen, fokreglementen, genetische markers (SNP's van VHL en/of Embark) en ons zou kunnen ondersteunen met advies op populatieniveau en ook met de zogenaamde Pair Predictor op fokniveau.

Nieuwjaarswandeling

Wandeling in School!

De Agenda

Hille Fieten begon met een praatje over een programma dat dierenartsen kunnen gebruiken en wat inzicht kan geven in ziektes en vooral ook welke ziektes in een bepaald ras voorkomen. Maar hiervoor moeten de dierenartsen wel gegevens invoeren van de honden die zij op het spreekuur zien en dit doet slechts 1% van de dierenartsen. Dus nog veel promotie te gaan.

Daarnaast moeten er zo'n 1000 diagnoses ingevuld worden, willen ze er een trend in kunnen ontdekken. Betekent dat dat voor de Saarloos lastig wordt: Als 1 % van de dierenartsen het gebruikt en 1 % van de dierenartsen ziet een Saarloos, dan komen wij nooit aan de 1000 diagnoses. Tevens blijft het te duur voor ons (denk aan tienduizenden euro's) en is de Pair Predictor niet apart te verkrijgen.

Op 28 februari trotseerden we de wind en regen, met een diverse groep wolfhonden in het mooie duinengebied bij Schoorl.

Zaterdag 28 maart was de halfjaarlijkse AV van de Raad van Beheer waarop onder andere de begroting voor 2026 werd goedgekeurd. Zoals eerder al vermeld, de Raad eindigt al jaren op rij in de rode cijfers omdat veel van haar diensten verliesgevend zijn. Daarnaast loopt het aantal stamboomhonden terug. Tijdens de AV werd de opdracht aan het bestuur gegeven om uit te werken hoe de dienstverlening geoptimaliseerd kon worden en om te kijken of er kansen zijn die de Raad laat liggen. De presentatie en besluitenlijst zal binnenkort op de site van de RvB te vinden zijn.

Vooruit kijkend wijzen we jullie graag op de (online) Algemene Vergadering op zondag 12 april, de wandeling in Chaam van zondag 3 mei en de eindkeuring van de outcross van Jonna (F2 Noorse elandhond) x Malchik (F2 Northern Inuit).

Wandeling Schoorl

Wandeling Schoorl

Wandeling Schoorl

Yuki en Luna

De AVLS kreeg bericht van fokster Sabrina Versteeg dat Luna La Lupine van de Zevenhuizerplas op 25 februari is gedekt door Yuki (Loebas). Yuki heeft een G-2 stamboom en komt uit de outcross met de Northern Inuit Dog.

De pups uit dit nest krijgen allen een volledige stamboom.

Als de dekking succesvol is verwachten we de geboorte eind april. Interesse in een pupje? Neem contact op met [Sabrina](#).

Meer info over deze combinatie vind je bij de dekmeldingen op de website

Yuki en Luna

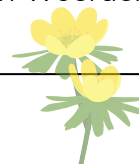
Outcrossnieuws

Zoals al eerder gemeld, ons eerste outcrossplan uit 2012 liep tot en met 2025, dus vorig jaar hebben we wederom met hulp van de nieuwste inzichten en alle data die we beschikbaar hebben, een nieuw plan opgesteld. Dit is door de Raad van Beheer recent goedgekeurd en loopt nu tot 2033 onder dankzegging voor “de tijdige communicatie, samenwerking bij de beoordeling van dekkingen en de bereidheid tot evaluatie en het aanleveren van documentatie”.

Daarnaast heeft het bestuur van de Raad gemeld dat uiterlijk in 2032 een gezamenlijk outcrossplan (dus in samenwerking met de NVSWH) voor het gehele ras verwacht wordt. Het plan is op de site te downloaden voor iedereen die het wil inzien en ook in het Engels beschikbaar. Wij merken dat ook bij de buitenlandse rasverenigingen steeds meer inzicht in de noodzaak van outcross bestaat en geven op verzoek daar ook presentaties over. Voor dit jaar staan verschillende nestjes vanuit outcrosslijnen op de planning. Een nestje met een G2 Northern Inuit lijn met een raszuivere Saarlooswolfhondteef en een nestje met een G1 reu met een G1 Podenco teef. Daarnaast hopen we zoals ook eerder besproken dit jaar een nieuwe outcross met een Tamaskan te starten. Als alles gaat zoals gewenst, wordt Anna ergens in het voorjaar gedekt door de Duitse Elrond (raszuivere Saarlooswolfhond).

Vanuit het bestuur is Maria Schipper nauw betrokken bij de outcross en zij werkt daarin samen met de selectiecommissie. Die commissie is onlangs uitgebreid met Tamara Briene die met name een deel van de data-verzameling en -interpretatie voor haar rekening neemt. Welkom Tamara, fijn dat je erbij bent!

Er staan voor dit jaar een paar keuringen op de agenda; 7 juni is de eindkeuring van de pups van Jonna (F2 Noorse Elandhond) x Malchik (F2 Northern Inuit) en op 15 november hebben we de eindkeuring van de nestjes van Kyra x Silla en Freya x Ghost. De outcrosskeuringen vinden plaats bij de KC in Woerden. Details staan bij het agenda onderdeel op de website en als je interesse hebt, kom gezellig langs!

De stamboom van Quartus Quita del Urlando Lupo, roepnaam Quita – geboren 19 november 2025

De vader van Quita is Savage Offspring Takoda
Grootvader aan vaders kant is Nefenhyr des Rivers du Fleuve Lun
Grootmoeder aan vaders kant is Oceane Salem's Heaven de Luna Canis Lupus

De moeder van Quita is Secundus Zita del Urlando Lupo
Grootvader aan moeders kant is Faolan Yuma Una Neshoba
Grootmoeder aan moeders kant is Sada Lobo de la Luna Llana

Om te beginnen mijn complimenten aan de fokkers; Stephanie en Tom, hoewel Quita niet de pup is die ik in eerste instantie op het oog had, is zij precies de pup die Doerak en ik nodig hadden.

Quita's verhaal begint voor mij op de AVLS clubdag afgelopen jaar. De vrijdag op zaterdagavond ervoor was Forest, vrij plotseling, aan zijn laatste reis over de regenboogbrug begonnen. Ondanks de rouw om het verlies, die zondag toch naar de clubdag gegaan. Voor het eerst in jaren met alleen Doerak aan mijn zijde. Blij met de afleiding, genietende van al die prachtige Saarloosjes, kreeg ik de tip van Althea dat Tom net terug was van een dekking. Onze dag kon niet beter worden. Het ijzer smedende terwijl het nog heet was heb ik de stoute schoenen aangetrokken en ben op Stephanie en Tom afgestapt om Doerak en mezelf voor te stellen. Dat werd een heel fijn gesprek, waarin ze vanaf het begin duidelijk waren over de wachlijst (veel vraag naar teefjes) en hoe ze een pup plaatsen. Ik vertelde over mijn passie voor de Saarloos, wat ik doe betreft vakantie en dagopvang van vooral wolfhonden, en hoe ik dacht over het opvoeden van mijn hondjes. Met een goed gevoel ging ik aan t begin van de middag weer naar huis, en groot was mijn vreugde toen ik 2 dagen later op de shortlist kwam.

Dan begint het lange wachten. Gelukkig in die periode enkele oppashonden gehad, en de resterende tijd gebruikt om Doerak met zijn angsten te leren omgaan, waar ik een mooie blog over heb geschreven op Facebook (zie pagina 7). 9 weken later is het zover, het Quartus nest is geboren, 3 prachtige dames en 2 stoere heren. Terwijl ik aan het eten ben gaat mijn telefoon. Ik neem op en Stephanie vraagt me nogmaals of ik echt serieus in een teefje geïnteresseerd ben. Dit kan ik niet meer dan beamen, waarop ik het heugelijke nieuws krijg dat ik over een naam na mag denken. Buiten mezelf van blijdschap hang ik op, wil mijn laatste kippenpootje opkluiven, welke ik pardoos uit mijn vingers laat glijpen. Niet nadenkend loop ik naar de keuken om het af te spoelen, waarop ik achter me een krakend geluid hoor. Ik draai me om, en zie Doerak me met grote ogen aankijken, terwijl hij gauw het botje wegslikt dat hij van mijn bord had genomen. **Hard lachende besef ik dat Doerak zojuist de naam aan de pup heeft gegeven: Quita**, een vervoeging van het Spaanse werkwoord "quitar" wat wel "pakken" of "wegnemen" betekend en in Latijns Amerika wordt Quita gebruikt als koosnaampje voor Chiquita of Paquita, waarvan de eerste dan wel weer van toepassing is voor elke Saarloos.

Vanaf dag 1 zijn we als nieuwe baasjes via vele foto's en video's meegenomen in de avonturen van deze 5 donderstenen, en ik durf wel te zeggen dat we bijna alle "eerste keren" hebben meegekregen. Door zo in de ontwikkeling meegenomen te worden vlogen de eerste paar weken voorbij tot het eerste bezoek. Dat zal ik nooit vergeten. Na de motivatie van hun keus te hebben gehoord wordt paars op mijn schoot gezet, en dat is liefde op het eerste gezicht. Mijn vingers moeten gelijk geproefd worden en van terughoudendheid van haar kant is weinig te merken.

Quita als pup

Samen slapen

De stamboom van ... Quita

Bankhangen

Langs bij de dierenarts

Na heerlijk met haar gespeeld en geknuffeld te hebben was het tijd om naar de grond te verhuizen en de rest van de bende los te laten. 20 minuutjes later liggen er 2 in mijn rug te slapen, Quita's oogjes vallen op schoot toe, en wordt het tijd om weer huiswaarts te keren. 2de bezoekje was Quita erg moe, en wilde helemaal niets, behalve tussen Toms voeten slapen. Heerlijk zo duidelijk als ze is, en goed dat ze haar rust nam. Ondertussen bleek uit de vele foto's en video's dat haar karaktertje zich echt begon te ontwikkelen en hoe meer ik zag hoe leuker ik haar vond.

Eindelijk is het moment daar, na een emotioneel afscheid gaat Quita mee. Wetende hoe vriendelijk Doerak naar pups is zet ik Quita bij thuiskomst op de grond, en laat haar kennis maken. Dat klikte gelijk en onder Doerak's toezicht en belangstelling kreeg ze alle tijd om het huis te ontdekken. Nu is Quita niet de eerste pup die ik opvoed, toch blijft het me verbazen hoe flexibel ze zijn. Ze heeft zich heel snel aangepast aan het toch veranderlijke leven hier. De regelmaat is er betreft de wandelingen en maaltijden, toch is de samenstelling van de roedel regelmatig anders. Om nog te zwijgen over de baasjes die aankomen om honden te brengen of halen, of de honden die hun baasjes meeslepen voor een bezoekje aan mijn roedel (en een snack van mij).

Met haar zachte, gezond gereserveerde, zelfstandige (als niemand wil spelen kan ze dat ook prima alleen) en vooral loyale karaktertje is ze precies de pup die Doerak en ik nodig hadden. Tom en Stephanie, nogmaals bedankt, Quita is een schot in de roos, en jullie hebben bij haar grote schoenen nagelaten om te vullen, gelukkig vindt zij me waardig genoeg ze gedeeltelijk te vullen.

Bonus: Blog over Doerak Zo'n bijzondere ommezwaai.

Dingen lopen zoals ze moeten lopen, des te wonderlijker vaak de uitkomst. Na het overlijden van Fenne, en Forest die duidelijk begon af te takelen (chronische kwalen), kwam het besef dat ik toch snel naar een nieuw maatje voor de onzekere Doerak moest gaan zoeken. Iets wat moeilijker bleek dan verwacht. Een fokker besloot een toegezegde pup zelf te houden, een interessante herplaatser bleek toch handel te zijn, andere herplaatsters te ver, enfin, het zat niet mee. Tot het onverhoopte gebeurde en Forest plotseling kwam te overlijden, en daar was Doerak voor het eerst in zijn leven alleen, zonder de steun van zijn roedel.

Noodgedwongen moest hij zijn angsten nu onder ogen zien en er zelf mee dealen, en dat doet hij steeds beter. Ik ben dezelfde routes blijven lopen, met dezelfde spannende dingen (dat zijn er nogal wat), alleen meer tijd genomen om ze te passeren. Voorbeeld: een rammelende fiets die eraan komt, Doerak blijft staan, kijkt naar de fiets en wacht, ik dan ook. Tot de fietser hem gepasseerd is, dan kijkt hij die na en doe ik vast een pas in de richting die ik wil. Dan wacht ik tot hij klaar is met nakijken en zelf besluit mee te lopen. Op deze manier (stuk makkelijker wanneer je geen roedel hebt die wél door wil) heb ik Doerak dan ook de tijd gegeven met zijn spannende dingen te dealen en gaandeweg heb ik zijn zelfvertrouwen zien groeien en zijn staart meer in een krul naar achter dan tussen de benen zien hangen.

Gisteren op Mariëndaal leek Doerak dan ook herboren, liep op zijn gemak tussen en vaak in de voorste groep Saartjes mee, rustig tussen de mensen door en voor het eerst was hij niet betrokken bij een conflict (ook geen Forest om het uit te lokken, goed gezien Martine). Een wonder te zien hoe de dappere Doerak mentaal is gegroeid en achteraf gezien ben ik blij dat dingen gaan zoals ze gaan. Het maatje voor Doerak komt er wel, daar heb ik alle vertrouwen in. Mooie is dat Doerak met zijn herwonnen zelfvertrouwen er ook kan zijn voor zijn toekomstig maatje.

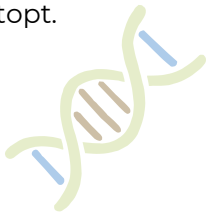
In de voetsporen van Leendert Saarloos: 20 Jaar AVLS

2006

In de eerste jaren van haar bestaan werkt de AVLS hard aan het opzetten van een database om de leden te helpen bij het maken van fokcombinaties. Dat werd gedaan in samenwerking met Genetic Counselling Services (GCS) van Ed Gubbels en met hulp van diverse leden zoals Bertus Strijk, Johan Bertijn en Marianne Stoop.

In 2007 besluit de AVLS bloed op te slaan van ouderdieren bij GCS (is nu biobank bij VHL). Zo werkten we vanaf het begin met herleidbare en transparante gegevens om ouderschap aan te tonen. Vanaf juni 2014 wordt er door de Raad van Beheer wangslim afgenomen voor ouderschapscontrole en is deze opslag gestopt.

2007

In 2008 werd na 15 jaar onderzoek, het afwijkende LHX3 gen gevonden aan de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht door dr. Hans Kooistra, dr. Annemarie Voorbij en dr. Peter Leegwater. Een grote doorbraak.

Dieren met het defecte gen kunnen nu met genetisch onderzoek worden gevonden. Met een gentest bij de fokdieren kan de ziekte dus worden voorkomen bij de pups. Annemarie Voorbij bedankt in haar proefschrift de AVLS en haar leden omdat we zoveel Saarlozen hebben laten testen op de LHX3 mutatie die dwerggroei veroorzaakt. Nu we onze honden kunnen testen, hoeven er gelukkig geen dwergjes meer geboren te worden.

Nadat diverse leden geroyeerd zijn door het bestuur van de NVSWH omdat zij zorgen en vragen hadden geuit over de gezondheid van de centraal gefokte populatie, richten zij op 5 november een nieuwe, tweede rasvereniging voor de Saarlooswolfhonden op; de Algemene Vereniging voor Liefhebbers van Saarlooswolfhonden. Kortom de AVLS.

Geneticus Ed Gubbels en jurist Juul van der Linden van het Kynologen Verbond Nederland bieden hun hulp aan die de vereniging graag accepteert.

2007

Op 13 mei 2007 vindt de eerste algemene ledenvergadering plaats. De openbaarmaking van gezondheidsgegevens zoals de uitslagen van erfelijke oogafwijkingen bij de honden, spelen een belangrijke rol. Die taak lag bij de NVSWH en na lang aandringen heeft de Raad van beheer die taak overgenomen. (zie nu DutchDogData)

Op 23 september wordt de eerste AVLS clubdag georganiseerd. Kunstschilder en kyoloog Ido Vunderink bekeek samen met Ovind Nord de honden. Er werden maar liefst 83 honden ingeschreven en inclusief de honden van de bezoekers waren er op een gegeven moment wel zo'n 100 Saarlooswolfhonden aanwezig!

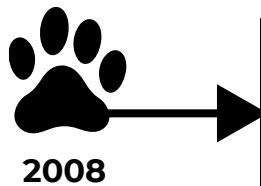
2008

Eerste AVLS clubdag (2007)

In de voetsporen van Leendert Saarloos: 20 Jaar AVLS

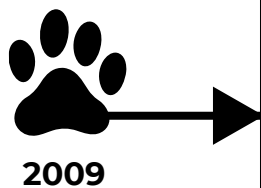

Op 19 juli 2008 wordt de Federatie van niet erkende rasverenigingen opgericht (als initiatief van de AVLS) met als doel: het erkennen van meerdere verenigingen per ras door de Raad van Beheer.

Onder aanvoering van woordvoester Marianne Eggink (die de meesten zullen kennen als secretaris van de AVLS), groeit de Federatie tot 25 aangesloten rasverenigingen die inzet op een driesporenbeleid. De Federatie wil leden van de Tweede Kamer benaderen, een gesprek aanvragen met de minister van Landbouw en - tot ieders verrassing - een verzoek voor een onderzoek indienen bij de Nederlandse Mededingingsautoriteit, de NMa.

Johan Berends: "De juristen van de NMa die we spraken, hadden nog nooit van de Raad van Beheer gehoord, maar toen we de zaak voorlegden, leek het hen een haalbare kaart." Eggink: "Uiteindelijk gaat er veel geld om in de hondenfokkerij. Er is dus een substantieel financieel en economisch belang. En het zou best wel eens kunnen dat de Raad, door maar één vereniging per ras toe te laten, in strijd handelde met de mededingingswet die onder andere geldt voor brancheorganisaties."

De AVLS wordt intussen door de Raad van Beheer zorgvuldig aan het lijntje gehouden. Directeur Jeroen Duyster meldt dat de vereniging maar moet wachten op de bevindingen van de werkgroep NAK die "te zijner tijd" de resultaten bekend zal maken. De Raad "is bereid" die bevindingen ook aan de AVLS mee te delen op voorwaarde dat er geen procedure bij de NMa wordt gestart. De AVLS is het nu zat en stelt de Federatie voor een klacht bij de NMa in te dienen. Dat gebeurt. De NMa neemt de klacht in behandeling en begint een onderzoek.

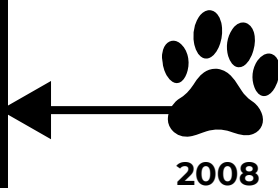

Ondertussen krijgt de AVLS te maken met de zogenaamde "1-vereniging-regel" van de Raad van Beheer (RvB): er kan per ras maar 1 vereniging (en dus vaak de eerst opgerichte) erkend worden.

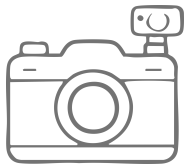
De status van niet erkende rasvereniging heeft veel nadelen. De vereniging mag geen door de RvB erkende keurmeesters van het ras inzetten en de fokkers moeten een forse toeslag betalen voor hun nestaangifte. Fokkers en eigenaren die een functie vervullen in een erkende rasvereniging mogen dat niet in een niet erkende vereniging, op straffe van uitsluiting aan allerlei kynologische activiteiten. En misschien wel de belangrijkste: universiteiten, laboratoria en diergeneeskundige instituten willen liever samenwerken met erkende rasverenigingen en de AVLS wilde graag dat de genetici van Wageningen naar de populatie keken.

Langs allerlei wegen wordt uitgezocht hoe houdbaar de stelling van de Raad is dat van een ras maar één rasvereniging lid mag zijn. De standaardafwijzing van de Raad van Beheer ("er mag maar één rasvereniging lid zijn en die is er al") weerhoudt het bestuur er niet van om andere openingen te zoeken.

Ondertussen roept de Raad van Beheer in 2007 een werkgroep in het leven: de Niet Aangesloten Kynologie (NAK) die het bestuur van de Raad moet adviseren over erkenningsvraagstukken.

Begin 2009 worden de Federatie van Rasverenigingen en de Raad van Beheer opgeroepen voor een hoorzitting van de NMa. Een van de zwaarwegende punten is dat iedereen zonder beperkende voorwaarden lid moet kunnen worden van een vereniging. Bij de meeste verenigingen is dit het geval, maar bij de NVSWH mag een eigenaar geen lid worden als de hond niet via het centrale fokbeleid van Pielanen ter wereld is gekomen. Dat betekent dat twee derde van de bezitters van Saarlooswolfhonden is uitgesloten van lidmaatschap van een erkende rasvereniging.

2009 - 2010

Monty Sloan

De wereldberoemde wolvenfotograaf Monty Sloan komt speciaal voor de AVLS naar Nederland en geeft voor een volle zaal een presentatie over de socialisatie van wolven en de opvoeding van wolfhonden. Uiteraard gebruikte hij daarbij eigen materiaal uit het Wolf Park in de VS.

2012

Het eerste outcrossnest wordt geboren; 3 pups uit de combinatie van een raszuivere Saarloosteeff (Baka Inu Halleluja Heavenly Hara) en een Zwitserse witte herderreu (Beloved White Adventure Zayas). Het levert veel publiciteit op; artikelen in rasbladen maar ook presentaties bij de voorlichtingsavonden van de Raad van Beheer.

Marianne met het eerste outcrossnest

De NMa stuurt de voorlopige bevindingen op 23 februari 2009 naar de Raad van Beheer: het toelatingsbeleid is in strijd met nationale en internationale regelgeving betreffende eerlijke concurrentie en mededinging op grond van artikel 6 van de Mededingingswet en artikel 81 van het EG Verdrag. De Raad van Beheer moet aan de wet voldoen en het kynologisch reglement op dit punt aanpassen. Er zijn twee Algemene Ledenvergaderingen voor nodig voordat er genoeg stemmen vóór zijn en ook de dreiging dat het niet naleven van de NMa uitspraak een enorme boete kan opleveren, zal misschien een handje hebben geholpen, maar het voorstel wordt aangenomen. Een aantal verenigingen verlaat boos en voortijdig de zaal, maar de AVLS krijgt de felbegeerde erkenning en ook andere leden van de Federatie van Rasverenigingen.

De Raad van Beheer is zo sportief de eerste erkenning op 14 februari 2010 aan de AVLS te gunnen.

2009

De AVLS wordt gevraagd mee te doen aan het project "Inteelt en verwantschap bij rashonden" dat is gefinancierd door de Raad van Beheer en het ministerie van EL&I. De resultaten van dit plan tonen aan dat zonder het gecontroleerd inkruisen van andere rassen (outcross) de populatie Saarlooswolfhonden ten dode is opgeschreven. De AVLS gebruikt deze gegevens bij de onderbouwing van het plan van aanpak voor outcross "Waarborg voor een gezonde Saarlooswolfhond" dat op 22-05-2012 als eerste outcross plan in de Nederlandse Kynologie wordt goedgekeurd.

Personele wisselingen en bureaucratische molens maken dat het nog twee jaar duurt voordat de Raad van Beheer de plannen goedkeurt en de bijlagen van het stamboek openstelt, maar uiteindelijk is het zover.

2014

In de voetsporen van Leendert Saarloos: 20 Jaar AVLS

2015

De Raad van Beheer opent haar blad Raadar met het nest van Willow. Zelf als eenling geboren uit de combinatie van een Saarlooswolfhond en een Huskyreu, krijgt zij maar liefst 10 pups (zie https://www.houdenvanhonden.nl/globalassets/raadar/2019/rvb_raadar_2019_07_mei.pdf).

Willow (F1) met haar pups (F2)

2020-2021

Boekpresentatie met eerste exemplaren uitgereikt aan Marijke Saarloos en Rony Doedijns

Ter gelegenheid van de 40-jarige erkenning van de Saarlooswolfhond als Nederlands ras is een nieuw, uniek boek verschenen: "Een hond in wolfskleren, de bewogen geschiedenis van de Saarlooswolfhond." Uniek omdat de schrijvers, Hella Liefthing en Johan Berends, de beschikking hebben gekregen over het tot nu toe gesloten, persoonlijke archief van Leendert Saarloos.

Op 20 juli worden de eerste exemplaren overhandigd aan Marijke Saarloos en de toenmalige directeur van de Raad van Beheer: Rony Doedijns. Radio en TV Rijnmond waren hierbij aanwezig en maakten diverse reportages (zie <https://www.rijnmond.nl/nieuws/131633/zeldzame-wolfhond-is-dordts-experiment>).

2019

De AVLS en de NVSWH besluiten het rasexamen voor aspirant keurmeesters van de Saarlooswolfhond gezamenlijk te organiseren, zowel het compact als het volledige examen. Het opleidingstraject bestond uit vier bijeenkomsten en er is een tijdelijke commissie rasexamen ingesteld, waarin voor iedere rasvereniging drie afgevaardigden plaatsnemen. Door Covid schuift een en ander wat naar achteren maar op zaterdag 14-05-2022 vond de praktijkdag voor het examen keurmeesters van de Saarlooswolfhond plaats.

Met dank aan alle eigenaren die hun Saarloosjes mee hadden genomen om 'proef te keuren', want zonder hen gaat het natuurlijk niet.

Praktijkdag Rasexamen

Er was ook dit jaar weer van alles aan de hand in hondenland, maar het belangrijkste was toch wel de viering van het 50-jarig bestaan van de Saarlooswolfhond als Nederlands ras.

Jubileum

Een goede reden dus voor een feestje, want de wolfhonden van Leendert Saarloos werden 50 jaar geleden, op 5 juli 1975, een officieel Nederlands ras. De honden uit zijn fokkerij kregen toen de naam Saarloos Wolfhond. Saarloos was in 1969 overleden, dus hij heeft dit welverdiende eerbetoon helaas niet meer mee mogen maken. Maar wat zou hij trots zijn geweest! Aan eigenaren van Saarlooswolfhonden de taak het ras veilig te stellen, zodat ook generaties na ons kunnen genieten van deze bijzondere honden met hun fijne karakter.

Pupaanwas

Helaas was niet alles feestelijk dit jaar. De povere aanwas van pups was wederom reden tot zorg. In 2024 leek het iets beter te gaan met 62 geboren pups, na het teleurstellende jaar 2023 met slechts 22 pups.

Dit jaar werden bij AVLS-fokkers in Nederland niet meer dan 12 pups geboren: 2 nesten met in totaal 6 teefjes en 6 reutjes. Bij onze buitenlandse fokkers werden 3 nesten geboren. (Totaal 18 pups, 7 teefjes en 11 reutjes). Alles bij elkaar 30 pups. We moeten constateren dat in 2025 opnieuw te weinig pups werden geboren

Outcrosspups

Begin 2025 werd 1 outcrossnest geboren in een nieuwe outcrosslijn met de aangekeurde American Wolfdog reu Ghost. Moeder Freya wierp 7 pupjes. Helaas is kort na de worp 1 teefje overleden.

Nieuw ras: **Saarloos Wolfhond**

Saarlooswolfhond 1975

Plan van aanpak

Het plan van aanpak voor de outcross 'Waarborg voor een gezonde Saarlooswolfhond' liep af in 2025. Naar aanleiding van een uitgebreide evaluatie werd een nieuw concept geschreven dat als leidraad gaat dienen voor de outcross van de komende jaren. Aanpassingen werden opgenomen op basis van adviezen van populatiegenetica en de opgedane ervaring in de afgelopen 10 jaar.

Selectiecommissie

Marjolein Flobbe werd toegevoegd aan de selectiecommissie voor de outcross in haar hoedanigheid als keurmeester van de Saarlooswolfhond. Zij volgt keurmeester Jan Ebels op die vorig jaar afscheid nam. Marjolein liep al geruime tijd mee met de keuringen. Ze heeft naast haar liefde voor de schapendoes ook een groot hart voor ons ras.

Outcrosskeuring

Outcrosskeuringen

Op 15 februari vond de nestkeuring plaats van de F1 outcross met de AWD (American Wolfdog) uit Freya (SWH) en Ghost (AWD).

Op 23 maart vond de tussentijdse keuring plaats van de 6 pups uit het nestje van Jonna (F2 Noorse Elandhond) en Malchik (F2 Northern Inuit Dog). De honden zijn geboren op 17 juli 2024.

Op 21 september werd tijdens de KCM de Tamaskan teef Hearts of Fire's Anna aangekeurd die ons outcrossprogramma komt versterken.

Nestkeuring

Op 5 oktober vond de tussentijdse keuring plaats van de F3 honden geboren op 20 oktober 2024 uit Kyra (SWH) en Silla (F2 Husky). Op deze dag vond tevens de tussentijdse keuring plaats van de pups van Freya en Ghost. Deze honden zijn geboren op 5 januari 2025

Alle keurrapporten zijn gepubliceerd op de website.

Ridder Marianne

Marianne Eggink werd op vrijdag 25 april bij koninklijk besluit benoemd tot ridder in de orde van Oranje-Nassau. Zij kreeg deze eervolle onderscheiding uitgereikt door burgemeester Carola Schouten in het stadhuis van Rotterdam. Marianne werd hiermee totaal verrast.

In haar toespraak gaf de burgemeester aan dat Marianne jarenlang, als drijvende kracht achter de AVLS, al haar kennis, kunde en ervaring heeft ingezet om de Saarlooswolfhond voor de toekomst te behouden. Dit alles met de haar kenmerkende gedrevenheid, haar doorzettingsvermogen en onstuitbare energie.

De onderscheiding is een meer dan verdiende erkenning voor al het werk dat zij voor ons ras heeft verricht. Niet onvermeld mag blijven dat met name voorzitter Ineke Pompen achter de schermen in het diepste geheim heel veel werk heeft verricht om dit mogelijk te maken. Veel mensen uit de wetenschap en de kynologie ondersteunden de voordracht van harte.

Ridder Marianne

Marianne krijgt de orde opgespeld

Bestuur

Na haar laatste termijn als secretaris van onze vereniging verliet Marianne Eggink het bestuur. Zij werd door Ineke namens alle leden hartelijk bedankt voor haar enorme inzet voor de Saarlooswolfhond en de AVLS. Marianne zal wel bij de outcross betrokken blijven en op de achtergrond haar kennis en netwerk delen. Gea Pegel werd unaniem als nieuwe secretaris gekozen. Er hadden zich geen tegenkandidaten gemeld.

Nieuwsbrief

In 2025 verscheen de tweede jaargang van de digitale nieuwsbrief. Er werden weer 4 nieuwsbrieven gepubliceerd. Veel dank aan de redactie en aan alle leden die stukjes, vragen en foto's hebben ingestuurd.

Social media

Op social media nam het aantal volgers weer gestaag toe. Op Facebook passeerden we de grens van 2000 volgers. Op Instagram telden we 1434 volgers.

Embark

DNA-afname gaat tegenwoordig zeer gemakkelijk. Je hoeft met een wattenstaafje alleen wat wangslim af te nemen. Zo wordt het DNA van steeds meer Saarlooswolfhonden in de databank EMBARK opgeslagen en kan de inteeltcoëfficiënt van toekomstige fokcombinaties worden berekend. Tevens kunnen genetische gezondheidsaandoeningen en de vachtvoorspellingen worden bekeken. Als eigenaren de AVLS 'shared owner' maken, kunnen deze berekeningen voor veel honden gemaakt worden.

Herplaatsers

Er waren dit jaar geen herplaatsers.

Dekreuen

We plaatsten 6 nieuwe reuen op onze dekreuenlijst: Joris, Raaf, Qanuk, Gunter, Ramses en Calu. Er staan nu 40 reuen op de lijst, 2 minder dan vorig jaar. Reuen die de leeftijd van 10 jaar hebben bereikt of 3 nesten hebben voortgebracht, worden van de lijst verwijderd.

Foknormen

De Raad van Beheer is akkoord met de foknormen voor de Saarlooswolfhond die in gezamenlijk overleg zijn opgesteld door de AVLS en de NVSWH. In dit document zijn de fokregels opgenomen waaraan een fokker moet voldoen die niet is aangesloten bij een rasvereniging. Om de regels in praktijk te brengen, is nu het wachten op aanpassingen in het IT-systeem van de Raad waardoor 'vrij door vererving' als mogelijkheid kan worden aangeboden.

Fokkerscursus

De online fokkerscursus ging van start in oktober. Er komen allerlei onderwerpen aan de orde die met fokken te maken hebben zoals basisgenetica, hoe zit de kynologie in elkaar, hoe kies je een geschikte reu, de dekking, de bevalling, het aanvragen van stambomen etc. De laatste les werd in december afgesloten met een wandeling en een lunch.

Verenigingsfokreglement

Het fokreglement van de AVLS moest worden aangepast naar aanleiding van het nieuwe format van de Raad van Beheer dat nu voor alle rasverenigingen geldt. Het nieuwe reglement werd door de ledenvergadering in 2025 goedgekeurd en is op de website gepubliceerd.

Definitief fokverbod ED

Fokken met honden die lijden aan ED II of ED III is in strijd met de wet en in strijd met het kynologisch reglement van de Raad van Beheer. Dat heeft het Tuchtcollege voor de Kynologie in hoger beroep in 2025 definitief bepaald. De uitspraak geldt voor alle rashonden die lijden aan ED II of ED III. Het college is van mening dat het fokbeleid erop gericht moet zijn dat de kans minimaal is dat er nakomelingen worden geboren met de erfelijke aandoening elleboogdysplasie (ED).

Fokkerscursus

Wandelingen en activiteiten

Onze traditionele Nieuwjaarswandeling was weer in de bossen van de Lage Vuursche. Na afloop konden we weer bijpraten in het gezellige theehuis.

Een paar weken later wandelden we met onze Saarloosjes in de Schoorlse duinen onder begeleiding van een gids van Staatsbosbeheer. Het was een redelijk zwaar terrein met duinen, hoogteverschil en mul zand. Ook hier weer napraten met een hapje en drankje.

Op 13 april wandelden we in het gebied van de Chaamse bossen met mooie graslanden, heidevelden en vennetjes. Na afloop konden we in het naastgelegen pannenkoekenhuis wat eten en drinken. Een erg gezellige middag!

We staan regelmatig met een informatiestand en onze Saarlooswolfhondjes in het dierendorp van de Farm & Country Fair in Aalten. Dit jaar hebben we vanwege de hitte dit evenement overgeslagen.

Raad van Beheer

Het was een roerig jaar voor de Raad van Beheer. Op 23 juli kregen we de mededeling dat, behalve de net aangetreden penningmeester, het voltallige bestuur was afgetreden. Medewerkers van het bureau voelden zich geïntimideerd door bestuursleden en hadden zich ziek gemeld. De directeur uitte forse kritiek op het disfunctioneren van het bestuur. Voordat het aftrad besloot het bestuur het arbeidscontract van de directeur niet te verlengen. Op 6 december werd tijdens de algemene vergadering een nieuw bestuur gekozen.

De vergadering besloot ook dat vanaf 1 januari 2026 de Raad gaat controleren (en handhaven!) op wetgeving als er gefokt wordt met zieke ouderhonden. Dat betekent dat vanaf die datum geen stambomen worden afgegeven voor pups uit ouders met:

- Heupdysplasie HD-D en HD-E
- Elleboogdysplasie ED II en ED III
- Patella luxatie graad 2 en hoger
- ECVO-oogaandoeningen met het fokadvies "no breeding from the affected animal"
- Cochleaire doofheid

De Raad verloor in 2025 een rechtszaak die de stichting Dier&Recht had aangespannen. De rechtbank Amsterdam verbood de Raad nog langer stambomen af te geven aan hondenrassen met te korte snuiten. Het gaat in totaal om 25 rassen waaronder de Franse bulldog, de Mopshond, de Cavalier King Charles Spaniël, de Chihuahua en de Boxer. De Raad mag nu alleen nog stambomen afgeven als deze rashonden aantoonbaar legaal zijn gefokt, dat wil zeggen met de wettelijk vastgelegde snuitlengte.

SWDI

Doel was de stambomen, de gezondheidsuitslagen, het inteeltcoëfficiënt en andere relevante gegevens met elkaar te delen. Hier is sinds de eerste bijeenkomst in 2018 vaak over vergaderd. Niet elke deelnemer bleek op voorhand bereid deze gegevens te delen, maar nu komen de contouren van een internationale database dan toch in zicht.

Een deelnemer stelde voor SWDI om te vormen tot een overkoepelende vereniging. Dit was op de eerste bijeenkomst ook al ingediend en toen door de deelnemers afgewezen. De AVLS ziet hierin ook geen meerwaarde, maar we volgen de ontwikkelingen met interesse.

Wandeling
Chaanse
bossen

Vuurwerkverbod

Door een aangenomen wetsvoorstel van de Partij voor de Dieren en GroenLinks/PvdA komt er in 2026 definitief een vuurwerkverbod voor particulieren. Het kopen, vervoeren, bezitten en afsteken van consumentenvuurwerk is dan verboden en strafbaar in Nederland. Er zijn nog 3 hordes te nemen: er moet regelgeving komen voor een handhavingsplan, datzelfde geldt ook voor een ontheffing voor lokale verenigingen en er moet compensatie komen voor de vuurwerkbranche. Kindervuurwerk (sterretjes en knalervten) is nog steeds toegestaan. Professionele vuurwerkshows mogen ook nog worden gehouden.

Lezing

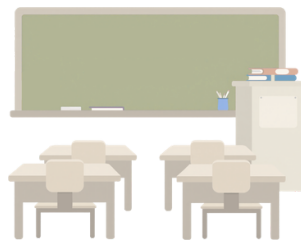
Schrijfster Judith Visser gaf een webinar over de socialisatie van de wolfhond.

Judith heeft drie wolfhonden die haar om beurten vergezellen naar lezingen door het hele land, waar ze standaard met het openbaar vervoer naartoe reist. Ze vertelde hoe zij haar honden heeft gesocialiseerd en deelde het geheim van een evenwichtige, stressvrije roedel waarin mens en dier in gelukkige harmonie samenleven. Verder gaf zij tips over de puppytijd, puberteit, honden van hetzelfde geslacht in 1 roedel, voeding en het aanleren van alleen thuisblijven zonder bench en zonder sloopgedrag. De lezing werd door iedereen zeer gewaardeerd.

KCM catalogus

We kunnen ook een mooie samenwerking melden tussen de teams educatie van de Werkgroep Wolf Nederland en Leusden met een gastles over de wolf in de bovenbouwklassen van de Ontmoetingschool Atlas. De leerlingen waren enthousiast en luisterden met aandacht naar het verhaal. Blikvanger was Saarlooswolfhond Malchik, die regelmatig als mascotte meereist.

Jonge hondendag

Jonge hondendag

Op 25 mei konden we in Woerden 21 prachtige, jonge Saarlooswolfhonden bewonderen. Er was een informele keuring georganiseerd zonder plaatsing, maar wel met een rapport van keurmeester Marjolein Flobbe. Het weer werkte geweldig mee en iedereen genoot met volle teugen. Een leuke en gezellige dag.

Clubdag

De clubdag stond dit jaar in het teken van de 50e verjaardag van de Saarlooswolfhond die we op 21 september met elkaar hebben gevierd. De activiteitencommissie organiseerde op deze dag een kampioensclubmatch in Hoenderloo met dubbel CAC en de titel clubwinner. De keurmeesters waren Erica Bakker voor de reuen en Wilma Roem voor de teven. Het was een gezellige dag waar we alleen maar kampioenen zagen. Tussendoor keurde de selectiecommissie de Tamaskan teef Hearts of Fire's Anna aan voor de outcross. We ontmoetten veel oude bekenden en nieuwe liefhebbers van ons mooie ras. Er waren 47 Saarloosjes ingeschreven, 23 reuen en 24 teven. Het was een internationaal evenement met inschrijvingen uit 7 landen: Tsjechië, Zwitserland, België, Slovenië, Duitsland, Frankrijk en natuurlijk Nederland. Beste teef werd Cinzia del Urlando Lupus van N.H. Nieuwenhuis. Beste reu, Best of Breed met de titel Clubwinner werd Myn Senca Amai van S. Hamminga. Dank aan alle organisatoren, deelnemers en bezoekers die van deze dag een succes hebben gemaakt.

Directe antwoorden en geen vraag te lastig...

Marijke Saarloos, stond in haar eigen wieg al aan de wieg van de Saarlooswolfhond, het geesteskind van haar vader Leendert Saarloos.

Nu adviseert ze mee over hoe het ras gezond in stand te houden. Als iemand antwoord kan geven op onze vragen over hoe onze Saarlozen te verzorgen, dan is Marijke het. Recht voor zijn raap, zoals we van Marijke gewend zijn. We nodigen leden daarom van harte uit vragen in te sturen over de verzorging en opvoeding van hun Saarloos aan het mailadres: secretaris.avls@gmail.com ovv "vraag het Marijke".

Vraag van de redactie:

Hoe krijg ik een angstige pup van drie maanden mee naar buiten? Wat zijn tips, en wat kan je verwachten qua progressie.

Onze redactiegenoot Ineke is trotse eigenaar van een pup van drie maanden. Het is altijd zalig zo'n jong ding in huis, maar ook weer aanpoten natuurlijk. Vooral het uitlaten vormt een uitdaging, want haar pup, Brynne, vindt het naar buiten gaan nog geen goed plan. Inmiddels wordt het tuig zelfs gezien als iets om te vermijden. Ineke vraagt zich dan ook af hoe Marijke met deze problematiek omgaat en of ze nog gouden tips heeft.

Controle

Een pup is niet achterlijk, die weet wanneer hij naar buiten moet en wil hij dat niet, dan gaat hij wegrennen. En dan wordt het probleem groter. Er is maar één manier om te voorkomen dat hij het tuig gaat vermijden: het tuig in huis de hele dag en nacht aanhouden. Liefst met een dun lijntje/riempje er aan. Alleen de riem mag er tijdens de nacht af. Als de hond los is in huis, kan hij doen wat hij wil. Dat kan je met een bange pup beter niet doen. Zelf zou ik dat nooit doen in ieder geval. Altijd een halsbandje of tuig aan, is mijn advies. Dat laatste is het beste want daar komen ze niet zo maar uit. Ook zou ik de pup veel in de bench houden, zodat jij controle hebt. De pup voelt zich daar ook veilig. De bench is een heel goed middel, want dan kun je de hond altijd pakken. Als de hond naar buiten moet wordt het geen gedoe met vangen. Dat wil je voorkomen.

Als er niet met een bench gewerkt wordt, leg je de hond op zijn slaapplek/kleedje vast aan een riem.

Draagzak

Vanaf heel jongs af aan als ze naar buiten moeten, zou ik de pup oppakken, even naar buiten, door de straat lopen met de hond in de armen of in een draagzak, even heen en weer lopen en dan weer naar binnen. Die draagzak geeft veiligheid. Je kunt wandelen met de pup in de draagzak naar het park, hem daar er uit laten en dan als je weer naar huis gaat weer in de draagzak naar huis. Dan wordt het niet te lang. Een week of 14 dagen zou ik het zo doen. In de draagzak of in jouw armen voelt de pup zich veilig. En dan ging ik naar verschillende plekken voor de socialisatie, maar waar niet te veel prikkels zijn anders creëert dat te veel stress, en dan telkens op dezelfde manier. Van huis af, altijd in de draagzak. Met drie maanden is je Saarloos misschien al te groot voor een draagzak, maar in je armen kan je je hond nog wel dragen. Zeker kleine stukjes. Ze voelen zich in je armen veiliger dan aan de lijn op de grond. Een angstige hond meeslepen aan de lijn werkt niet.

Praktisch zou ik in huis eerst op de lijn gaan staan, dan neem ik hem mee naar de gang en sluit hem bij mij op de gang op en dan pas ga ik mijn jas aan doen en dan pas naar buiten. Als hij heel lief en rustig wacht, dan mag je hem dan een brokje geven. Maar geen brokjes geven in een panieksituatie. Dat werkt gewoon niet. Dan beloon je het verkeerde gedrag. Je kunt de hond natuurlijk belonen als hij het gedrag laat zien dat jij wilt. Maar nooit belonen als hij in een panieksituatie is. Dat wil je niet belonen. Dan wordt het probleemgedrag alleen maar erger.

Vervolg...

Als de hond gestresst wordt van naar buiten gaan, ga hem dan niet lokken met snoep en eten bij de voordeur. Hoe meer eten je gaat geven bij verkeerd gedrag, hoe meer je dat verkeerde gedrag gaat zien. Als hij stress heeft kan je het beste troosten en lieve woordjes zeggen in de hal. Geeuwen en rust uitstralen, dat stelt gerust. Op schoot nemen. Maar overdrijf het ook niet.

Als een pup niet wil wandelen maar wel koekjes en snoepjes aanneemt, dan is er waarschijnlijk niet echt stress of angst. Dan is het toch een beetje een toneelstuk. Het is dan meestal gewoon niet naar buiten willen. Een echt bange hond neemt ook niets aan bij de dierenarts.

Een hond is niet bang met als doel om jou te pesten. Hij gooit wel zijn kont tegen de krib om er onder uit te komen. Hij wil het niet, hij is bang, hij zal alles in het werk stellen om het niet te hoeven. Hij zorgt dat hij er het minste last van heeft.

Een hond is een opportunist, dat moet je niet vergeten. Als de buurman jouw hond iedere dag eten komt geven, moet je zien hoe snel de liefde verschuift. Maar hier zit geen kwaad achter. Dit is hoe ze gebakken zijn.

Roedel

Als je nog een volwassen hond in huis hebt, altijd deze volwassen hond meenemen, sowieso. Dat helpt enorm. Zeker als die hond vrij is. Niet als deze angstig is en het verkeerde voorbeeld gaat geven trouwens. Dan is het misschien geen goed plan. De pup laat je zelf ook lopen op de terugweg net als de andere hond. Dan kan hij dat voorbeeld afkijken. Het is ook logisch dat de pup niet mee wil als je de volwassen hond thuis laat. Dan splits je de roedel en laat je de roedelleider achter. Dan raakt de pup de kluts kwijt. Dat is zijn anker en voorbeeld. Je zegt dan, je bent nog maar een baby, maar jij moet het nu zelf gaan oplossen. De andere hond of honden moeten dus tegelijk mee naar buiten. Dat geeft veel steun. En waarom zou je ook weggaan als de roedelleider thuis blijft. Als je bang bent al helemaal.

Als de volwassen hond thuis de pup steeds terecht wijst dan is de relatie met de andere hond natuurlijk van invloed, maar dan nog is het fijn als die mee gaat. Als de pup binnen aldoor treitert, kan een oudere hond daar enorm de balen van krijgen. Dan leert de oude hond dat de pup buiten ook leuk kan zijn. Dus voor de relatie kan het ook goed zijn. De oudere hond moet ook tegen de pup in bescherming genomen, afhankelijk van de situatie.

Zo nu en dan alleen lopen met je pup is prima. Maar niet aldoor, de pup voelt zich dan verbannen, die moet het ineens alleen oplossen en dat kan hij nog helemaal niet.

Brynne

Buiten leuk, binnen regels

Het moet buiten ook leuk worden. Wat helpt is de hond binnen minder ruimte geven. Niet door het hele huis mogen lopen, niet binnen spelen met de hond. Buiten moet je het leuk maken, en binnen moet hij zich aan de regels houden. Niet te veel aaien, niet te veel kluifjes, niet te veel leuke dingen doen. Het moet buiten leuker worden dan binnen. Buiten daar wordt gespeeld, kluifjes gegeven, etc. En zorg dus dat het "ongezellig" is binnen. Dat klinkt gek, maar werkt wel. Verplaats je in de pup. De hond heeft een heel andere kijk op de situatie. Die wil niet naar buiten, daar is hij bang. Dus moet je zorgen, dat het buiten leuk is.

Vervolg...

Als hij niet de straat op wil maar wel naar het park wil, pak je hem op in je armen of in een draagzak en laat je hem in het park lopen en laat binnen het tuig aan zodat je controle hebt over de pup. Dan voelt hij ook dat jij de baas bent.

Iedere hond is anders

Ik heb ook een hele lastige Saarloos gehad op dit vlak: Sol, waarbij het 6 maanden duurde voordat ze tot aan de poort liep. Tot aan de poort wilde ze wel en dan ging ze op haar kont zitten en ze zette geen stap buiten de poort. Ik was toen voor cursus bij de KCF ingeschreven. Al de trucjes van hun hielpen niet.

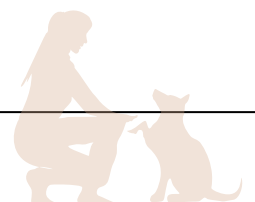
Na een half jaar wilde ze nog niet uit de poort en ze was ook doodziek in de auto, dus dat viel ook tegen. Maar dan gingen we wel in de auto ergens heen, zodat ze het leuk ging vinden. Dat duurde 4 maanden, dat dat goed ging. En toen ging ze de auto mijden. Dus toen was er een nog groter probleem. Als Sol het in de kop had, dan deed ze het niet. Na een jaar was het nog steeds een drama. Toen hebben we gezegd, je kunt kiezen of delen, of in de auto of aanlijnen, en dan deden we haar in het hok en sloten haar op en gingen met de andere honden heel demonstratief leuk wandelen. Met veel bombarie vertellen hoe leuk het was dat we gingen wandelen, zodat Sol ook zou denken, ik wil mee. Dan ging Sol ook helemaal uit haar pan dat ze ook mee wilde en als we haar aanlijnden, dan vloog ze toch het hok weer in. Dat heeft ook nog een maand of 4 geduurd. Anderhalf jaar hebben we ermee getobd. Ze begreep het dondersgoed, maar ze wilde gewoon niet. Het heeft gewoon echt lang geduurd met haar. Ineens na 1,5 jaar ging het dus. Maar het was dus een heel traject.

Duet vond het ook niet leuk om mee te gaan, maar als ze dan eenmaal 50 - 60 meter het huis uit was dan ging het wel. Maar Sol, oh jee, was echt een drama. Er is dan ook mijns inziens geen gemiddelde tijd dat het duurt. Er zijn honden die geven het snel op. En gaan dan mee. Maar ik heb het idee dat de mensen het eerder opgeven. Het vergt geduld en in de huid van jouw hond kruipen om te snappen wat er in hem om gaat en wat je moet doen om ze mee te krijgen. Maar je kunt ook alles goed doen, en toch wil je hond niet....

Ravi was ook zo bang, ik heb toen we haar haalden de hele weg naar huis aan haar oortjes gekriebeld. Je bereikt ze als ze bang zijn niet goed met woorden, dus dat kan je ook niet verwachten, maar ze worden wel iets rustiger zo. Je bereikt ze dan via het lichaam toch enigszins, ondanks de stress.

Ravi schrok een keer van koeienbellen, van koeien die binnen stonden en aan het eten waren. Die bellen die knalden tegen de voederbakken aan. Ze heeft zichzelf helemaal ondergescheten van angst. Ik heb haar terwijl ze in paniek was op schoot genomen. Ze was echt in totale paniek. Ik ben aan de kant van de weg gaan zitten, en ben net zo lang blijven zitten tot het trillen ophield en heb gewacht tot ze rustig was en toen heb ik haar in de kar gedaan. Ik had haar net twee dagen. Ze had twee tuigjes om. Ik ben naast de kar gelopen, een paar keer met haar langs de koeien heen en weer, tot ze uiteindelijk in de kar ging liggen, en de paniek uit haar ogen verdween. Toen ze uiteindelijk ging liggen ben ik pas naar huis gereden. De volgende dag ben ik er weer langs gereden, toen ik wist dat de koeien buiten waren (dan was er geen bel geluid) en erna ook als de koeien binnen waren (dat er wel bel geluid was).

Ik ben er wel 14 dagen mee bezig geweest om haar te laten wennen in die situatie. Ze loopt er nu rustig langs, maar is er nog steeds wel alert. Ze vindt het nog steeds niet leuk. Dan zie je wat een indruk dit soort situaties kunnen maken. Door haar te troosten creëer je een situatie waarin de stress omlaag gaat en ze zich veilig genoeg voelt om zich te laten leiden. Maar daar is dus vertrouwen voor nodig.

Vervolg...

Veiligheid en vertrouwen

De hond moet vooral vertrouwen in jou krijgen, is dan ook mijn overtuiging. Een jonge pup neem ik bijvoorbeeld altijd mee naar de slaapkamer en deze slaapt in mijn bed de eerste paar weken. Een pup hoeft niet altijd in of op je bed te slapen. Maar de veiligheid is wel echt heel belangrijk. De hond gaat vanzelf op den duur afstand creëren, dus je hoeft niet bang te zijn dat dat te lang blijft duren. Je krijgt ze echt daarna wel weer van je kamer af. Maar veiligheid is gewoon heel belangrijk voor pups. Je moet ook geduld hebben met je pup. Iedere pup is een eigen individu.

Je moet ook bedenken dat ze in de natuur de eerste 6 weken niet uit hun hol komen. Kijk eens naar de prikkels die ze bij ons krijgen. Dus bouw het heel langzaam op.

Nooit je pup buiten los laten. In ieder geval niet tot dat hij het buiten leuk gaat vinden. Want als hij schrikt, dan rent hij naar huis/weg van angst, met alle risico's die daarbij horen. Thuis is het veilig. Buiten is het gevaarlijk, zo voelt dat voor de pup.

In het begin moet je ook nooit met je pup langs vreemde mensen lopen. Als je een bange pup hebt tenminste. Laat ze langs de huizen en tuinen lopen. Als er mensen op de stoep lopen, ga zo ver mogelijk langs de heg, zodat de mensen om jou heen kunnen, en jij tussen de mensen en de pup in bent. Zorg dat er altijd iets tussen zit. De pup moet nooit pal langs mensen heen. De pup is bang van mensen. Of ga op je hurken zitten en neem hem tegen je benen en aai hem een beetje en loop dan verder. Beetje gapen en geeuwen, dat werkt geruststellend. Maar overdrijf het niet. Of neem de punt van de oortjes tussen duim en wijsvinger en wrijf daar zachtjes over, daar worden ze ook rustig van. Jij moet hen coachen en inspelen op de situatie. Je ziet mensen aankomen, je weet dat de pup bang is, zorg er dan voor dat ze zich veilig bij je voelt. Meesleuren helpt echt niet als ze bang zijn. Als het koppigheid is, is het een ander verhaal.

Brynne

Brynne en Aeghir

Wees geduldig en hou vol

Pas als je pup het naar buiten gaan leuk gaat vinden, mag je het thuis weer "gezelliger" maken. Je moet echt eerst resultaat zien. Iedere dag het harnas aanhouden tot je denkt dat het echt beter wordt. Dun nylon lijntje eraan laten hangen, daar kun je op gaan staan, dan heb je de hond altijd onder controle. Dan leer je de hond ook dat hij makkelijk door jou gecontroleerd kan worden. Dat hij sowieso komt als jij dat wil. Als hij gelegenheid heeft om jou te negeren, dan zal hij dat zeker meer en meer doen. Dat is ellende, dat mag je niet toelaten. Het is belangrijk dat je geduldig blijft. Jouw hond is uniek en op enig moment gaan ze het begrijpen.

Iedere hond en situatie is natuurlijk anders, maar er zijn daardoor ook telkens weer andere oplossingen te bedenken.

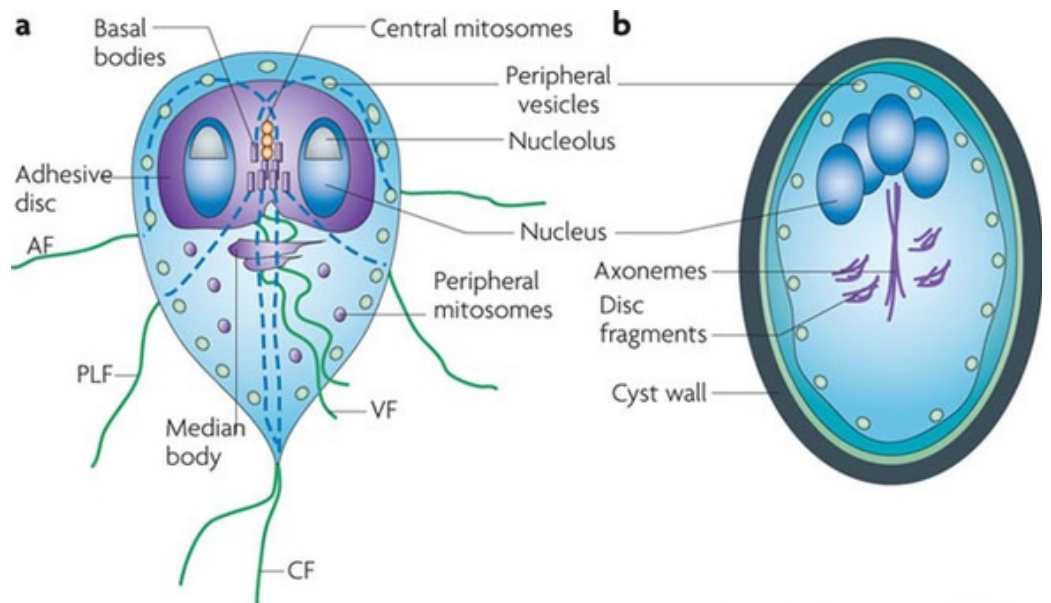
Heb je nood aan wat tips om jouw pup mee naar buiten te krijgen? Vraag het aan Marijke ...!

Giardia

En dan kom ik thuis van een wandeling, lekker kopje thee, hondje moe in zijn mandje.

Zit ik rustig naar de vogels op m'n balkon te kijken en dan denk ik, wat hoor ik toch? Er rommelt iets in de verte? Buren aan het klussen geslagen? Of zijn het mijn darmen, na de iets te overvloedige lunch? Nee, het komt echt van de hond... Even goed luisteren... ja, het is echt zo... Het zijn zijn darmpjes! Nee, nee, nee, alsjeblieft nee! denk ik, omdat ik al eens vaker met dit bijltje gehakt hebt. Zijn drolletjes zagen er toch nog goed uit???

Maar ik weet, hoe opletend ik ook ben, hoe vervelend het ook is, het heel zeker. Hij heeft 't weer...

Nature Reviews | Microbiology

Giardia heeft zich tot de uiteinden van onze aardbol verspreid in meerdere soorten en subtypen onder allerlei schepselen met een maagdarmkanaal. Daaronder bevinden zich; mensen, honden, katten, herten, vogels, schapen, varkens, ratten en noem maar op tot zelfs amfibieën en vissen.. Wat dit intelligente wezentje kan aanrichten staat in geen vergelijking tot zijn afmetingen.

Hij is microscopisch klein (8-15 x 7-10 μm) en kan zich van een cyste transformeren naar een trofozoïet. Niet alleen een mooie naam maar ook genadeloos schadelijk. Zodra je hond ergens aan heeft gelikt wat met besmette feces in aanraking is geweest kan hij de cysten binnen krijgen. Een stuk of 10 cysten schijnen al een infectie te kunnen veroorzaken. Zo'n cyste verandert in de darmen door blootstelling aan gal en een alkalisch milieu tot een trofozoïet. Ze hechten zich met een zuignap aan de darmwand en het feestmaal kan beginnen.

Geen diersoort wordt gespaard mits Giardia zich daar lekker kan volproppen met voedingsstoffen terwijl het zich vasthecht in het darmepitheel. Dit is slecht nieuws. Deze eencellige laag aan de binnenkant van de darm vormt een belangrijk onderdeel van het darmslijmvlies.

- Giardia -

Helaas heeft mijn hond er toen hij 8 maanden oud was voor het eerst mee kennis gemaakt en ik dus ook. Waarschijnlijk dikke pech dat hij het zo jong heeft gehad want hij blijft er gevoelig voor. Wie weet is het zelfs nooit echt weg geweest en speelt het in tijden van verminderde weerstand weer op. Blijkbaar spelen er ook onbekende factoren mee, misschien zelfs genetisch, aangezien de helft van de hiermee besmette honden amper of niet ziek worden.

Maar de andere helft dus wél.

Nog nooit last van gehad? Geen idee waar ik over spreek? Heeft je hond weleens diarree gehad, vies stinkend en slijmerig, misschien zelfs wat bloederig, maar was het ook al snel weer weg en dat was het dan..? Wees dan een gelukkig mens en tel je zegeningen....

Giardia

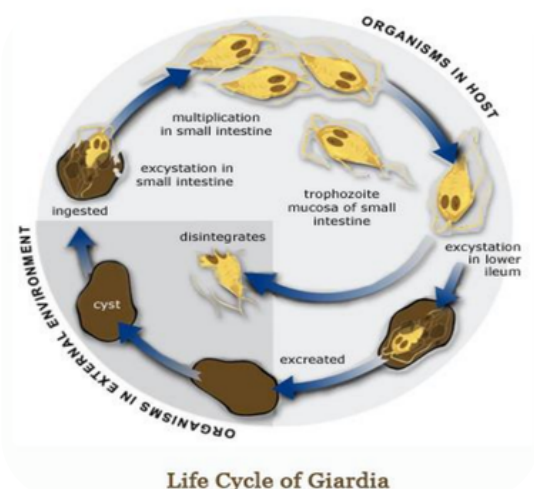

Dat een besmetting dan ook chronisch kan worden is niet gek, de uitwisseling van voedingsstoffen in de darmen is essentieel voor het beschermen tegen infecties, virussen en andere ziektes. Een bijwerking die mijn hond dan ook heeft, als de parasiet er lustig op los dineert, is weinig eten en veel afvallen waarna hij, als hij aan de winnende hand is, weer veel gaat eten en stevig in gewicht aankomt om de schade en gemiste voedingsstoffen aan te vullen. Op een bepaald moment, waarschijnlijk als er een hoge dichtheid is van trofozoïeten, ontwikkelen zij weer tot cysten. Daarom worden meestal alleen de cysten uitgescheiden. Trofozoïeten zijn anaeroob en kunnen dus niet overleven buiten de gastheer.

Nou ja, nog steeds in dit verband een aparte uitdrukking, gastheer. Wat uit volgende citaten blijkt is dat het nog niet zo eenvoudig is om te stellen dat het subtype Giardia dat onze honden besmet ook óns gemakkelijk besmet. Hoewel dat vaak wordt verondersteld. Elk (sub)type Giardia schijnt een voorkeur te hebben voor een bepaald soort gastheer. Links, in de zijlijn van deze pagina, is te lezen wat er over Giardia geschreven wordt in vele wetenschappelijke studies.

Wat wel duidelijk blijkt, is dat waar er veel honden bij elkaar leven en de omstandigheden goed zijn voor deze parasiet, dus nat, koud en bij slechte hygiënische omstandigheden, een uitbraak van Giardia gemakkelijk kan plaatsvinden. Bijvoorbeeld in kennels en dierenpensions. Of bij overvolle honden uitlaatstroken en minuscule hondentoiletten. Als deze (te) weinig gereinigd worden door gemeenten of mensen ruimen de overblijfselen van een heerlijke hondenmaaltijd van hun viervoeter zelf niet op, verspreid een parasiet als Giardia zich razendsnel. We vinden het niet leuk, de uitwerpselen opruimen, maar aangezien een besmetting zich schijnbaar al door 10 van deze Giardia cysten kan voordoen, voorkom je veel ellende door het daar waar mogelijk en gevraagd wordt toch te doen. Zeker in natte koude periodes, zoals nu, want daar houden ze van, die cysten. Een temperatuur zo rond de 5 graden Celsius, in een vochtige omgeving daar kunnen ze maanden in leven blijven.

Lang verhaal iets korter. Mijn liefste vriendje, werd dus ziek, heel ziek. Overgeven, lusteloos, trillen en zielig natuurlijk. Hij poepte stinkende, vettige slijmerige brij. En soms ook bloederig. Daar waren ze, de schuldigen van dit alles, slierten bloederig darmweefsel met waarschijnlijk ontelbare cysten. Ik verreed zoveel mogelijk de plaatsen waar andere honden komen. Liet even geen honden aan hem snuffelen en andersom, en ging thuis aan de slag. Alles wat ik al eens eerder geleerd had herhaalde zich.

veterinaryhub.com

Giardia

naturavetal.nl

Bronnen:

(1) *Feng and Xiao 2011, Tsui, Miller et al. 2018*

(2) *Inpankaew, Schar et al. 2014*

(3) <https://lci.rivm.nl/richtlijn/n/giardiasis>

(4) <https://lci.rivm.nl/richtlijn/n/giardiasis/veterinair>

(5) <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/28235458/>

(6) <https://www.bol.com/nl/nl/p/keukenreiniger-cif-professional-2-liter/9200000107400521/>

Alles wat mogelijk is wassen op 60 graden. Knuffels, speeltjes, ballen, mandjes, dekens, handdoeken en washandjes. Die laatste voor het afdoen van zijn pootjes na een wandeling. Klinkt overdreven maar een herinfectie is je grootste nachtmerrie. Als je alles dag in dag uit in de gaten houdt. Wast, wast en nog eens wast om alles zo steriel mogelijk te houden. Daarbij volop in de weer bent met medicatie en denkt dat je het onder controle hebt. Als dan na een week of 2 het hele circus opnieuw begint dan wil je wel overdrijven met de hygiëne! Dat dus. Een stoom apparaat geleend, want dat is voor je vloer en/of kleden, bank en grotere manden of slaapplekken, dé uitkomst. Heet, daar houden ze namelijk niet van. Een droger voor zijn knuffels en kleden heb ik helaas niet maar is dus ook superfijn mocht je dit meemaken en er een hebben! Giardia houdt erg van nat, vochtig en koud. Na het dweilen van mijn vloer maak ik hem zo droog mogelijk. Ik ben niet in het bezit of mogelijkheid van vloerverwarming, maar ook dat is een super hulp voor het droog houden van het binnenklimaat. Wat betreft schoonmaakmiddel voor de harde vloer en voor moeilijke plaatsen zoals een bench. Ik vond daarvoor 'Cif Professional Concentraat'(6). Dit is een van de weinige huishoudelijke schoonmaakmiddelen die zgn. quaternaire ammoniumverbindingen bevat die Giardia kunnen bestrijden. Eerst het te reinigen oppervlak normaal schoonmaken met heet water (zeep maakt het middel onwerkzaam), dan de oppervlakte met Cif schoonmaken (Inwerktijd 5 minuten). Met chloor of gewoon heet water kan ook maar deze hebben een veel langere inwerktijd nodig. En indien mogelijk de zon! UV licht dood de parasiet ook.

Ook mijn jongetje moet het ontgelden. En wel op de derde en laatste dag van de kuur. Mits je een kuur van minimaal 5 dagen doet. Ik was (naast het afdoen van zijn poten na elke wandeling) vooral zijn poten, achterkant en zijn kontje. Alleen met speciale neutrale hondenzep natuurlijk en veel warm water. En naast dit alles is natuurlijk en helaas, medicatie nodig. Panacur (fenbendazol) is het meest voorgeschreven en gebruikt. Er wordt door dierenartsen helaas verschillend advies afgegeven m.b.t het herhalen van de kuur en het aantal dagen. De ene zegt 5 dagen de dagelijkse dosering (50mg per kg per dag), of zelfs 7 dagen. Ergens anders lees ik tussen 3-10 dagen en weer ergens anders een 5-dagen kuur en deze na 14 dagen herhalen. De waarheid ligt vaak in het midden, maar aangezien de cysten repeterend, dus met tussen pozen van enkele dagen, worden uitgescheiden lijkt het herhalen na 14 dagen geen overbodige luxe. En dan maar hopen en bidden dat dit weer voorbijgaat... Meer kan ik niet doen.

Behalve dat Giardia me goed bezig houdt met het proberen hem/haar/hen(?) onder controle te krijgen wat zowel de oorzaken als de gevolgen betreft, zonder compleet gefrustreerd of overspannen te raken, heeft het uiteindelijk ook absoluut mijn bewondering en respect afgedwongen. Talrijke wetenschappelijke studies zijn en worden er over de hele wereld over gemaakt. Uren leesvoer kun je erover vinden op het internet. Ondanks zijn afmetingen (eencellig) blijkt dit een erg complex schepseltje. Het is een ingewikkeld, maar fascinerend wezen. En daarnaast een nog veelal moeilijk te begrijpen, maar tevens ook een smerig, lastig en superirritant verrekkelingetje!

Topathleet

Sinds ik een wolfhond heb, zie ik ze overal. Echt overal.

Tijdens een wandeling in het bos denk ik bij elke grijze schaduw tussen de bomen: Saarloos. Een voorbijflitsende staart in mijn ooghoek: Tsjech. Een herder met een iets te scherpe snuit: zou het...? Mijn radar slaat uit bij alles wat vier poten heeft en enigszins naar oer ruikt.

Het helpt natuurlijk niet als je complete Facebooktijdlijn is veranderd in een digitaal wolvenreservaat. Pagina's gewijd aan de Saarloos of de Tsjech, in de modder, op een bergtop, op zoek naar een nieuw mandje of juist blij waar ze zijn. Wolfhonden in verre oorden of gewoon in Almere-Buiten, geweldig getraind of aandoenlijk eigenwijs. En dankzij AI tegenwoordig ook spelend met hyena's, wandelend over de maan of met zonnebril op de snuit en een cocktail in de poot. In mijn bubbel is de wolfhond alomtegenwoordig en altijd fotogeniek.

Dus toen ik het eerste filmpje zag van een Tsjechoslowaakse Wolfhond op de Olympische Spelen, dacht ik: ja hoor, daar gaan we weer. Al. Natuurlijk. Straks vliegt hij ook nog een rondje boven het stadion.

Maar tot mijn verbazing bleek het geen fantasie. Tijdens het langlaufen dook hij ineens op achter de atleten. Alsof hij dacht: gezellig, een roedel. De regie had er zichtbaar schik in, want hij werd uitgebreid in beeld gebracht. Er kwam zelfs een finishfoto van het moment waarop hij doodleuk over de streep heen hobbelde. Podiumplaats. Zonder startnummer, zonder dopingcontrole, puur op instinct.

Het zal je maar gebeuren. Dat je op televisie je eigen hond voorbij ziet rennen: live, wereldwijd, tussen de topsporters. Ik zou doodsangsten uitstaan, vooral omdat Brom zich vermoedelijk een stuk minder gemakkelijk laat vangen dan deze Nazgûl. Mijn hond heeft namelijk een diepgewortelde overtuiging dat "hier" een suggestie is en "kom" een vrijblijvende gedachte.

Gelukkig hoef ik niet bang te zijn dat hij zich spontaan inschrijft voor de Winterspelen. Hij is bepaald geen sporter. Type liever slim dan moe. Tijdens de agilitycursus liep hij steevast om de hekjes heen. Waarom springen als je er ook strategisch omheen kunt? Aan hem is geen hordeloper verloren gegaan. Een schaatser trouwens ook niet: ijs vindt hij maar glibberig.

Onderdelen waarop ik hem wél in de prijzen zie vallen: modderhappen, grasveldgraven en vuilnisjatten.

Goud, goud en nog eens goud. Daar hoeft geen atleet tegenop te trainen.

Voor al het overige? Al.

Aan het trainen voor de volgende Winterspelen?

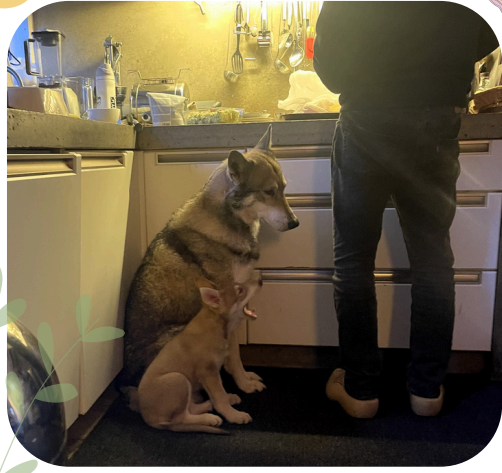

Gwendelyn Luijk

Wandeling
Schoorl

Brynne en Aeghir
in de keuken

Nieuwjaars-
wandeling

Brynne

NATUURLIJK HET BESTE!

FOR YOUR BEST FRIEND

Verkrijgbaar bij o.a.:
Welkoop.nl, Petsplace.nl, Ranzijn.nl, Brekz.nl,
Plein.nl, Medpets.nl, Zooplus.nl, Topdierenshop.nl
en vele dierenpeciaalzaken.

PROBEER:
VOER + BONBONS + KOEKJES

SMAAKVOL & GEZOND

Natuurlijke en biologische* producten,
compleet en aanvullend, droog en natvoer,
snacks, vetten/olie, tabletten en kluitjes.
Duurzaam, lokale productie, recyclebare
verpakkingen, milieu en diervriendelijk
en een kleine ecologische voetprint.

Voor alle hondenrassen en alle leeftijden.

BF*Petfood, natuurlijk het beste!

Meer informatie: www.bfpetfood.nl
Mail: info@bfpetfood.nl

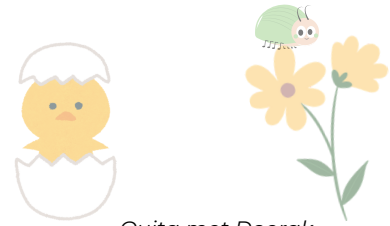
Speech van Ineke tijdens de KCM

Lumi vraagt zich af of ze naar buiten mag

Nieuwjaarswandeling

Quita met Doerak

Cavom®

de natuurlijke voeding voor elke hond

- Cavom is de volledige en hoogwaardige maaltijd voor uw hond.
- Cavom bevat alle essentiële voedingsstoffen in de juiste verhouding.
- Cavom is voordelig in gebruik, door de hoge energiewaarde en de lichte verteerbaarheid.

Kijk op onze website of neem contact met ons op voor specifieke vragen over welk Cavom product voor uw hond het beste is. Wij adviseren u graag!

cavom.nl

Cavom, daar draait een gezond hondenleven om!

VDM Diervoederfabriek B.V. | Tussendiepen 1-13 | 9206 AA Drachten
Tel. +31(0)512-515955 | Fax +31(0)512-516050 | vdm@cavom.nl